

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 146/19

Λουξεμβούργο, 26 Νοεμβρίου 2019

Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα στην υπόθεση C-610/18
AFMB Ltd κ.λπ. κατά Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank

Κατά τον γενικό εισαγγελέα Pritt Pikamäe, εργοδότης των μισθωτών οδηγών φορτηγών διεθνών μεταφορών είναι η επιχείρηση μεταφορών που προσέλαβε τους οδηγούς για αόριστο χρόνο, η οποία ασκεί επ' αυτών πραγματική εξουσία και η οποία φέρει στην πράξη τις μισθολογικές δαπάνες

Η AFMB, εταιρία που συστάθηκε στις 11 Μαΐου 2011 στην Κύπρο, έχει συνάψει συμβάσεις με επιχειρήσεις μεταφορών και με οδηγούς που εδρεύουν και κατοικούν, αντίστοιχα, στις Κάτω Χώρες. Μεταξύ, αφενός, της εταιρίας αυτής και των εν λόγω οδηγών και, αφετέρου, του Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank (διοικητικού συμβουλίου του ταμείου κοινωνικής ασφάλισης, στο εξής: RSVB, Κάτω Χώρες) ανέκυψε ένδικη διαφορά σχετική με την απόφαση του RSVB με την οποία κρίθηκε ότι στους ανωτέρω οδηγούς ήταν εφαρμοστέα η ολλανδική νομοθεσία κοινωνικών ασφαλίσεων και όχι η αντίστοιχη κυπριακή νομοθεσία.

Συγκεκριμένα, την περίοδο μεταξύ Οκτωβρίου 2013 και Ιουλίου 2014 το RSVB εξέδωσε πιστοποιητικά στα οποία βεβαίωνε ότι οι εν λόγω εργαζόμενοι υπάγονταν στην ολλανδική νομοθεσία κοινωνικών ασφαλίσεων. Το RSVB έκρινε ότι, για τους σκοπούς της εφαρμογής των κανόνων της Ένωσης σχετικά με τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας, ως «εργοδότες» πρέπει να θεωρηθούν οι ολλανδικές μεταφορικές εταιρίες οι οποίες προσέλαβαν τους οδηγούς που τέθηκαν στην πλήρη διάθεσή τους για αόριστο χρόνο, οι οποίες ασκούν πραγματική εξουσία επί των οδηγών αυτών και οι οποίες φέρουν στην πράξη τις μισθολογικές δαπάνες.

Η AFMB διαφώνησε με την απόφαση που έλαβε η RSVB, υποστηρίζοντας ότι οι συμβάσεις εργασίας που έχουν συναφθεί με τους οδηγούς υπάγονται στην κυπριακή νομοθεσία κοινωνικών ασφαλίσεων, δεδομένου ότι στις εν λόγω συμβάσεις η AFMB ορίζεται ρητώς ως «εργοδότης», έστω και αν οι οδηγοί αυτοί συνήθως τίθενται στη διάθεση ολλανδικών επιχειρήσεων μεταφορών με τις οποίες η AFMB έχει συνάψει συμφωνίες διαχείρισης του στόλου των οχημάτων.

Το Centrale Raad van Beroep (εφετείο για υποθέσεις κοινωνικής ασφάλισης και δημοσιονομικές υποθέσεις, Κάτω Χώρες), ενώπιον του οποίου εκκρεμεί επί του παρόντος έφεση που άσκησε η AFMB στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς, υπέβαλε προδικαστικά ερωτήματα στο Δικαστήριο, καθώς φρονεί ότι η επίλυση της διαφοράς εξαρτάται, μεταξύ άλλων, από την ερμηνεία των κανόνων της Ένωσης σχετικά με τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας. Το εν λόγω δικαστήριο ζητεί από το Δικαστήριο διευκρινίσεις όσον αφορά το ζήτημα αν «εργοδότης» των οδηγών είναι οι επιχειρήσεις μεταφορών που εδρεύουν στις Κάτω Χώρες ή η AFMB.

Με τις σημερινές προτάσεις του ο γενικός εισαγγελέας Pritt Pikamäe υπενθυμίζει ότι η Ένωση έχει θεσπίσει ένα πλήρες και ενιαίο σύστημα κανόνων συντονισμού των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας, σκοπός του οποίου είναι η υπαγωγή των εργαζομένων που διακινούνται εντός της Ένωσης στο σύστημα κοινωνικής ασφάλειας ενός μόνον κράτους μέλους. Στόχος των κανόνων αυτών είναι να αποφεύγεται η συρροή εφαρμοστέων εθνικών νομοθεσιών και να αποτρέπεται το ενδεχόμενο τα πρόσωπα που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής των κανονισμών αυτών να στερούνται προστασίας στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης λόγω έλλειψης εφαρμοστέας για την περίπτωση τους νομοθεσίας.

Εν συνεχεία, ο γενικός εισαγγελέας επισημαίνει ότι σύμφωνα με τον κανονισμό για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας¹, το συνδεδειγμένο στοιχείο για τον προσδιορισμό της εφαρμοστέας εθνικής νομοθεσίας είναι η έδρα του εργοδότη. Διευκρινίζει ότι η έννοια του «εργοδότη» δεν ορίζεται από το δίκαιο της Ένωσης και ότι οι κανονισμοί για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας δεν παραπέμπουν ρητώς στο δίκαιο των κρατών μελών για τον καθορισμό του νοήματος και του εύρους της έννοιας αυτής.

Κατόπιν τούτου ο γενικός εισαγγελέας P. Pikamäe υποδεικνύει διάφορα κριτήρια, αντλούμενα ιδίως από τη νομολογία του Δικαστηρίου, και εν συνεχεία επισημαίνει ότι **ο συμβατικός δεσμός βάσει του οποίου η AFMB είναι τυπικά ο εργοδότης των οδηγών έχει ενδεικτική μόνον αξία και ότι επιτρέπεται να αμφισβητηθεί η ιδιότητα του εργοδότη** την οποία επικαλείται η εταιρία αυτή. Παρατηρεί, περαιτέρω, ότι οι οδηγοί της υπό κρίση υπόθεσης εργάζονταν, τόσο πριν από όσο και κατά τη διάρκεια των περιόδων στις οποίες αναφέρεται το RSVB, ως μισθωτοί οδηγοί φορτηγών διεθνών οδικών μεταφορών και οδηγούσαν αποκλειστικά και μόνο φορτηγά των οποίων η εκμετάλλευση γινόταν για λογαριασμό και με κίνδυνο επιχειρήσεων μεταφορών οι οποίες είχαν την έδρα τους στις Κάτω Χώρες. Υπογραμμίζει επίσης, σε σχέση με τις δαπάνες μισθοδοσίας, ότι ακόμη και αν καταβάλλονταν μισθός στους οδηγούς απευθείας από την AFMB, το κόστος του μισθού αυτού προφανώς χρηματοδοτούνταν από τις επιχειρήσεις που είχαν την έδρα τους στις Κάτω Χώρες, οι οποίες ήταν υποχρεωμένες να καταβάλλουν ορισμένα ποσά στην AFMB δυνάμει των συμβάσεων που είχαν συνάψει με αυτή.

Ο γενικός εισαγγελέας καταλήγει, ως εκ τούτου, στο συμπέρασμα ότι **ως εργοδότης των μισθωτών οδηγών φορτηγών διεθνών οδικών μεταφορών θεωρείται η επιχείρηση μεταφορών που έχει προσλάβει τους οδηγούς, στις οποίες την πλήρη διάθεση έχουν τεθεί στην πράξη οι οδηγοί για αόριστο χρόνο, η οποία ασκεί πραγματική εξουσία επί των οδηγών αυτών και η οποία φέρει στην πράξη τις μισθολογικές δαπάνες, υπό την επιφύλαξη της εξακρίβωσης των πραγματικών περιστατικών από το αιτούν δικαστήριο.**

Ο γενικός εισαγγελέας εξετάζει εν συνεχεία τα άλλα δύο ερωτήματα που υποβλήθηκαν από το Centrale Raad van Beroep, παρά την πρόταση που διατύπωσε σε σχέση με το ζήτημα της εργοδοτικής ιδιότητας της AFMB. Τα ερωτήματα αυτά αφορούν, αφενός, τη δυνατότητα να εφαρμοστεί στους εν λόγω οδηγούς το καθεστώς που ισχύει για τους αποσπασμένους εργαζομένους και, αφετέρου, το κατά πόσον υφίσταται καταχρηστική συμπεριφορά εκ μέρους της κυπριακής εταιρίας.

Ο γενικός εισαγγελέας επισημαίνει ότι το ζήτημα που τίθεται **δεν είναι κατά κυριολεξία ζήτημα «απόσπασσης», αλλά ζήτημα «διάθεσης» εργαζομένων για αόριστο χρόνο από την AFMB στις επιχειρήσεις που εδρεύουν στις Κάτω Χώρες**, δεδομένου ότι ο ρόλος της AFMB σε σχέση με τους οδηγούς περιορίζεται κατ' ουσίαν στην καταβολή του μισθού και στην καταβολή των ασφαλιστικών εισφορών στην κυπριακή αρχή. Προτείνει, ως εκ τούτου, να δοθεί αρνητική απάντηση στο ερώτημα του ολλανδικού δικαστηρίου.

Όσον αφορά το ζήτημα της καταχρηστικής άσκησης δικαιώματος, ο γενικός εισαγγελέας επισημαίνει ότι η AFMB απέκτησε την ιδιότητα του «εργοδότη» μέσω μιας πολύπλοκης νομικής κατασκευής του ιδιωτικού δικαίου, ενώ ο πραγματικός έλεγχος επί των μισθωτών, ο οποίος εμπίπτει κατά κανόνα στο διευθυντικό δικαίωμα εντός του πλαισίου μιας σχέσης εργασίας, ασκούνταν από τους αντισυμβαλλομένους της και ότι μπόρεσε να κάνει χρήση των θεμελιωδών ελευθεριών της εσωτερικής αγοράς προκειμένου να εγκατασταθεί στην Κύπρο και να παρέχει από εκεί υπηρεσίες σε επιχειρήσεις με έδρα στις Κάτω Χώρες. Υπογραμμίζει, περαιτέρω, ότι η εφαρμογή αυτής της νομικής κατασκευής φαίνεται ότι είχε ως συνέπεια την επιδείνωση της κοινωνικής προστασίας των οδηγών, ενώ οι πρώην εργοδότες τους φαίνεται ότι επωφελήθηκαν από απόψεως μισθολογικού κόστους. Ο γενικός εισαγγελέας καταλήγει στο συμπέρασμα, υπό την επιφύλαξη της εκτίμησης στην οποία πρέπει να προβεί το Centrale Raad van Beroep, ότι **υφίσταται καταχρηστική άσκηση δικαιώματος, λόγω της οποίας η AFMB δεν μπορεί να**

¹ Κανονισμός (ΕΚ) 883/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για το συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας (ΕΕ L166, σ. 1).

επικαλεσθεί την υποτιθέμενη ιδιότητα του εργοδότη προκειμένου να ζητήσει από την RSVB να κρίνει ότι για τους εν λόγω οδηγούς είναι εφαρμοστέα η κυπριακή νομοθεσία.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο. Έργο του γενικού εισαγγελέα είναι να προτείνει στο Δικαστήριο, με πλήρη ανεξαρτησία, νομική λύση για την υπόθεση που του έχει ανατεθεί. Η υπόθεση τελεί υπό διάσκεψη στο Δικαστήριο. Η απόφαση θα εκδοθεί αργότερα.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο αναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) των προτάσεων δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα CURIA κατά την ημερομηνία αναπτύξεώς τους

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582